

Oponentský posudek rigorózní práce

Téma práce: Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí

Autor: Mgr. Libor Dvořák

Zvolené téma je velmi zajímavé a vysoce aktuální. Problematika SEA sice není zcela nová, nicméně v kontextu posuzování vlivů na životní prostředí jako jednoho ze základních horizontálních nástrojů ochrany životního prostředí představuje problematiku poměrně mladou, jejíž uplatňování v praxi se teprve ustaluje. Jak autor na několika místech podotýká, přestože je strategické posuzování z hlediska prevence negativních vlivů lidské činnosti na životní prostředí zcela zásadní, jeho prosazení v právní úpravě, jak na úrovni mezinárodní, tak komunitární, komplikoval jeho politický rozměr. Výsledkem byla poněkud paradoxní situace, kdy posuzování konkrétních projektů se stalo standardem mnohem dříve, než vážné diskuse na téma posuzování dokumentů, které pro ně stanoví rámec, vůbec začaly.

Předložená rigorózní práce má celkem 95 stran. Skládá se z celkem sedmi částí včetně úvodu a závěru, doplňuje ji seznam použitých pramenů. Části druhá až čtvrtá se zabývají postupně vztahem strategického posuzování (SEA) k posuzování projektovému (EIA), SEA v mezinárodním právu, vývojem tohoto institutu v USA a Evropě a vývojem právní úpravy v České republice. Jádrem práce je část šestá věnovaná platné vnitrostátní právní úpravě základních prvků SEA.

Práci lze hodnotit jako velmi kvalitní, a to jak z hlediska formálního, tak obsahového. Je přehledná a logicky strukturovaná, psaná vědeckým, a přesto srozumitelným stylem. Autor v ní prokazuje komplexní znalost pojednávané problematiky, včetně souvisejících otázek. Dále uvedené připomínky na celkovém výborném hodnocení práce nic nemění.

Co se formální stránky týká, směřovala bych výtku především k absenci seznamu použitých zkratk, který je ve vědeckých pracích obvyklý. Jinak se jedná spíše o drobnosti: autor se přes jinak výborný projev nevyhnul několika chybám a překlepům (absence roku u data přijetí Aarhuské úmluvy na str. 14, „za úpravou v *zeměmi* tehdejšího EHS“ na str. 28, „*tento popis by měl být výchozím zdrojem informací*“ na str. 53, „*plánech a programech, které by tvořily rámec pro budoucí povolení zákonů, avšak jiných než uvádí EIA směrnice*“ na str. 58, „*to scope*“ (jedná se o podstatné jméno) v poznámce pod čarou č. 97 na str. 64 a některé další), poznámky pod čarou mohly být zarovnané do bloku stejně jako hlavní text práce.

Z hlediska obsahového bych hlavní připomínku – spíše se jedná o téma k zamyšlení než výtku – směřovala k samotnému pojetí práce. Autor je s pojednávanou problematikou bezpochyby výborně obeznámen, přesto však k jejímu zpracování zvolil tradiční, povytce deskriptivní metodu. Podává čtenáři velkou sumu velmi podrobných informací o vývoji a platné právní úpravě institutu SEA, postupně analyzuje jeho jednotlivé charakteristiky a srovnává jejich mezinárodní, komunitární a vnitrostátní úpravu, nečiní tak nicméně nikterak originálním způsobem. Domnívám se, že je to škoda, autorovy znalosti a intelektuální schopnosti, které jsou z práce zřejmé, jistě umožňovaly odklon od této tradiční formy zpracování ve prospěch inovativního přístupu. Práce je dle mého názoru také dosti abstraktní, autor sice zmiňuje některé příklady z praxe, nevěnuje jim nicméně větší pozornost. Ilustrace výkladu formou zařazení praktických ukázek v příloze mohla být pro čtenáře přínosná (nicméně chápu, že vzhledem ke složitosti procesu SEA a dokumentů s ním spojených by se asi vhodné ukázky hledaly poměrně obtížně). Co se týká konkrétních obsahových připomínek, zmínila bych pouze dvě. Pozastavila jsem se nad autorovým tvrzením, že „[p]olitika územního rozvoje není nástrojem územního plánování“ na str. 67 (stavební zákon ji mezi tyto nástroje řadí), a dále nad poznámkou pod čarou č. 153 na str. 89: pokud „[m]ezi významné vlivy [pro potřeby monitoringu] nejsou ve smyslu přílohy I směrnice zahrnovány „přímé a nepřímé“ vlivy“, jaké vlivy tedy zahrnovány jsou?

Přes výše uvedené drobné připomínky konstatuji, že předložená práce plně odpovídá požadavkům kladeným na rigorózní práce na Právnické fakultě UK, a **doporučuji** ji k obhajobě.

V rámci obhajoby bych autora požádala o vyjádření k následujícím otázkám:

1. U jakého typu koncepcí je v českém právním řádu zajištěna určitá kvalifikovaná forma vypořádání vyjádření veřejnosti?
2. Jakou roli sehrávají v procesu SEA obce?

V Praze dne 19. května 2009

JUDr. Karolína Zákoušková, Ph.D.

oponent